

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 < 05 >
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatérésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, december 13.

Agrárkrízis és szociális kérdés.

(K. Ö.) A véletlen sokszor igazán bosszantólag nyúl bele az események alakulásába. Azt gondoltuk, hogy a munkások és munkaadók viszonyát szabályozó törvényjavaslat felett alkalma lesz a közvéleménynek is megnyilatkozni, ha más uton nem legalább a gazdálkodók érdekképviselője útján. Igaz, hogy az egész vonalon sürgősnek tartják, hogy a törvényjavaslat törvényerőre emelkedjen, mi is azt óhajtjuk. Ez azonban nem zárja ki, hogy kellő megvilágításba helyeztessék oly törvénytervezet, mely hosszú időn az első, mely a szociális kérdés egy darabját van hivatva megoldani.

A képviselőház földmívelési bizottsága rövidke két ülésen át, minden nagyobb érdeklődés nélkül foglalkozott vele. A képviselőház az önálló gazdasági rendelkezés ügyével van elfoglalva és ennek hatása alatt áll az ország közvéleménye. Nem kicsinyeljük ennek a kérdésnek a horderejét, de utóvégre is a meddő parlamenti vitának fel nem áldozható oly kérdésnek a megoldása, mely mélyen bele nyúl a társadalmi rend konszolidációját biztosítani hivatott munkálkodásba. Szakasztott olyan a helyzet, mint volt a nyáron, mikor a kompromisszum oly anynyira leszerelte az ellenzékét, hogy közgazdasági és pénzügyi szempontból első rangú kérdések (beruházási kölcsön, köt-

vénybiztosítási törvény) egynehány percnyi emóciót idéztek fel az országgyűlésen.

Az önálló rendelkezést most kivívni nem sikerül, az előlött megindult vita azonban eltereli a figyelmet és közérdeklődést a mezői munkáskérdésről, mely alkalomul szolgálhat egy nagyobb szociálpolitikai vitának, mely termékenyítő hatással leend a kormány jövő működésére, ha ugyan hitelt adhatunk a kormány ígéreteinak, melyek kilátásba helyezik a munkáskérdés végleges megoldását.

Erre pedig nagy szükség van. Szükség van az agrárkrízis szempontjából, mely tápláló forrását képezi a szocializmus terjedésének. A szociáldemokrácia sohasem lett volna képes akkora sikereket felmutatni, mint a milyenekkel jelenleg dicsekedhetik, az agrárválság nélkül. A szocializmus a városokban, az ipari emporiumokban lokalizálható lett volna, ha az agrárkrízis akkora mérvet nem ölt, mely a gazdának teljes lehetlenné teszi a régi munkabérek fentartását s általában azon patriarchális viszony tovább szövését, mely a gazdát és munkást egyesítette a föld szeretetében, melyhez a közös érdek fűzte őket. A kormány sohasem gondolt az agrárkrízis megakasztására, sem gazdaság, sem szociálpolitikai intézkedéseiben az erre való törekvést nem látjuk.

Amit a theoretikusok állítanak, hogy a szocializmus a liberalizmusnak a kifolyása, arról kézzel foghatólag győzött meg bennünket a magyar szabadelvű

kormányok működése. Az agrárválságot enyhíteni nem iparkodtak és megszülemlett az agrárszocializmus. A mezőgazdasági védelem elhanyagolása nélkül az agrárszocializmus ijesztő mérvű elharapódzása lehetetlen lett volna.

Nem csoda tehát, hogy ritka érdeklődéssel fogadja a nemzet az agrárválsággal összefüggő szociális törvényhozási intézkedéseket. Fognak-e ezek hozzájárulni annak a régi viszonynak a helyreállításához, mely az agrárválság előtt gazda és munkás között uralkodott, azt a jövő eseményeiből fogjuk megtudni. Nekünk legalább nincs nagy reményünk hozzá.

Szép, sőt szükséges dolog, hogy a kölcsönös jogviszonyokat szabályozzuk, hogy a kölcsönös kizsákmányolást és a kényszerhelyzetek teremtését büntetőjogi szankcióval lehetlenné tegyük, mindazonáltal a fődolog mégis csak az, ami eddig is a konfliktusnak az okát képezte, hogy egyrészt a gazdát juttassuk abba a helyzetbe, hogy a mai igényeknek megfelelő munkabéreket fizethessen az üzemenek megfelelő számú munkásoknak, másrészt meg a munkások keresményét is biztosítsuk az állami és magán kizsákmányolás ellen. Ezért van szükség az agrárkrízis enyhítésére és azon intézkedések foganatosítására, melyeket a közvetítés ellen, az adópolitika és hitelpolitika terén sürgetünk. Ezek nélkül a kölcsönös jogviszonyoknak a törvénytervezetben lefektetett elvek szerint való ren-

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

VÁLÁS.

Írta: Jules.

Szép ember volt Ilosvay János, de hideg, mint a jégesap, érzéketlen, mint a kő. Nem szerette az asszonyokat, nem is kereste társaságukat. Az ő számára csak kártya- és ivószoba létezett. Az egyikben azért kártyáztott s a másikban is csak azért ivott, hogy ne keljen találkozni az asszonyokkal.

Pedig már nem volt egészen fiatal. Harminczon felül kellett lennie s halántéka körül szép szőke haja őszbe vegyült. Termete magas, járása egyenes, öntudatos, tartása dacos.

— Talán csalódott egyszer, mondogatták a leányos mamák s a hevesvérű, kikapós menyecskek. De az igazán érdekes, hogy éveken át hiába lesték, hogy Ilosvay Jánost hirbe hozták: lehetetlen volt. Köszönt, kezét fogott ismerőseivel, egy-egy pillanatra meg is állt s azután közbümbös arccal ment tovább.

— Biztos, hogy csalódott, mondogatták újra és újra az asszonyok.

És versenyre keltek érte, hogy meghódítsák. Hívták estélyekre; ő pontosan megjelent,

kezet csókolta a háziasszonynak s a nélkül, hogy egy bókot mondott volna is, elvegyült az emberek közé. Őt percz mulva jött aztán a hír, hogy Ilosvay már a kártyaszobában van s mint rendesen, veszt a legnagyobb lelki nyugalommal.

Mikor már megunta a kártyázás egyhangúságát — hogy is ne unta volna meg! — átment azok közzé, a kik az italt szeretik. Ilosvay azonban nem igen bírta a bort s egy pohár ital mellett elkortyozott reggelig.

Most is ott ült az ivószobában, de nem telepedett a többiekhez, mogorvának látszott s egy magános asztalkához ült.

A kis Fóthi Lenke jött be a szobába, mintha édes anyját keresné.

— Nini, Ilosvay! ön itt. Hát nem is mutatkozik közöttünk?

— Kezeit csókolom, Lenke! — felelt Ilosvay.

— Már is ide menekült? folytatta előbbi témáját a leány.

Ilosvay elmosolyodott; ez a kis leány mindig imponált neki. Visszavágott derülten:

— Már én itt vagyok, de miután ön is itt van, tartson velem.

— Komolyan mondja ezt?

— Miért nem? Egy-két pohár sör nem árt meg kegyednek.

Leültek az asztalhoz. Lenke szállalt meg csengő hangján elsőnek:

— Mit iszik?

— Én csak egyszerűen gyenge bort kérttem

— No önnel tartok, de talán egy üveg Mummal próbálkozzunk.

— Sok lesz, nehéz lesz, kisasszony!

— Ide hívjuk harmadiknak Bánó Zoltánt.

— No ugy már nem bánom.

Az egyik inas hozta a jégtartót, a másik beállította s megforgatta benne az üveget, egy-két perczig benn hagyta a jégben, azután kicengedte a dugót.

Csendültek a poharak, összevillantak a szemek és üresen tették le mindhárman a finom metszetű üveget.

Az inas újra töltött. Ilosvay szóltanul bámult maga elé. Zoltán a leánynak suttozott:

— Szeretnék egyszer komolyan beszélni magával. Azt mondta, ha híres író lesz belőlem, feleségül jön hozzám; nos drámámat már elfogadta legelső műintézetünk és ön még mindig kosarat ad.

Lenke kacagott, kacagott olyan igézően, hogy Ilosvay János sem állhatta meg szó nélkül:

— Maga gyönyörű egy teremtes.

Kapható csakis

REICHARD áruházában

Nagyvárad fő-utca

a marburgi czipő-gyár egyedüli főraktára.

KARÁCSONYI AJÁNDÉK

Egy pár gyermek gumi czipő (kalocsni) 80 kr.
 Egy pár női gumi czipő (kalocsni) 1 frt 25 kr.
 Egy pár férfi gumi czipő (kalocsni) 1 frt 50 kr.

Uri és női czipők, valamint legújabb divatu nyakkendők mélyen leszállított árban.

dezése adott esetben csak az ellenszenv élesztésére vezethet.

Ne feledjük, hogy a szociális kérdés azon része, melyet munkáskérdés alakjában ismerünk, lényegében kenyérkérdés. A szociális törvényhozás terén üdvöset csak az fog létrehozni, aki a megélhetési viszonyokat tudja megjavítani. Már pedig e tekintetben a törvénytervezet egy lépéssel sem viszi előbbre a szociális kérdést.

Vagyon és érzék.

Mikor a Ludovika akadémia felépítése elhatározott dolog lett, a társadalom nagy áldozatokat hozott létesítése érdekében. Főpapok és főurak áldozatkészsége lett az alapja ennek a katonai nevelő intézetnek.

Most köz öröm és ámulatra a kormány komoly buzgalommal azon igyekezik, hogy az új hadapród iskolákat alapítványokkal láthassa el, hogy a vagyoniilag megrendült, nagy történelmi multu közép osztály fainak, eként legalább az ingyenes helyeknek nagyobb számban való elnyerését és ez által a katonai pályára való léphetést lehetővé tegye.

Vármegyéink hazafias áldozatkészséggel járultak a terv megvalósításához, Lippe hg., Wodianer Béla és Tallián János báró, az esztergomi fő káptalan is hozzá járult az ingyenes helyek felállításához, de csodálatos, hogy sem a nagy pénzintézetek, sem a pénzpiacz oszlopos tagjai, a plutokraczia közül eddig egyetlen egy sem tett még alapítványt a fentebb említett hazafias célra.

Vajjon ezután fognak e tenni is a hazáért, vagy ezután is csak beszélni róla?

A katolikus kongresszus 27-es bizottsága azt határozta el, hogy a bizottság a delegáció üléseinek befejezése után hivassék össze. Minthogy a delegáció működését még nem fejezte be s így a 27-es bizottság több tagja kénytelen lesz a delegáció záró-ülésére ismét Bécsbe menni, azért a 27-es bizottság most összehívható nem volt. A bizottság üléseinek elhalasztását indokolja azon körölmény is, hogy annak több tagja, akik egyszersmind országgyűlési képviselők, felkérték a bizottság el-

nökét, hogy addig a míg a jelenleg napirenden lévő fontos országgyűlési tárgyalások folynak, mely idejüket teljesen igénybe veszi, ne hívja össze a bizottságot. Ennek folytán a 27-es bizottság január eleje előtt nem fogja megkezdhetni működését.

A delegációk. Amint Bécsből jelentik, a magyar delegáció decz. 20-án ülést fog tartani, amelyen az elnök tolmácsolni fogja a delegációnak Sterneck tengernagy elhunytá fölött való részvétét is. A delegációnak a jövő hétfőre leendő egybeülése azt jelenti, hogy ő Felsége előzetesen, tehát még e hét folyamán, dönteni fog a közösügyi költségvetésekhez való hozzájárulási arány kérdésében. A magyar delegációnak a zárulással egyetemben, melyen a szentesített határozatokat kihirdetik, három ülése lesz.

A muraszombati mandátum. A néppárt mint a Magyarország irja nem hajlandó a muraszombati kerületét küzdelem nélkül átengedni a kormánypártnak. Jó forrásból értesülünk, hogy Bozay Gáspár szombathelyi főszolgabíró néppárti programmal már fel is léptették. A néppárt hivatalos lapja, az »Alkotmány« hallgat róla, ez azt jelenti, hogy a hír komolyságához kétség fér.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 13.

Kint a Ház előtt óriási tömeg várta a kegyelmes urakat, majd amint megnyitlak a karzathoz vezető ajtókat, az összegyűlekezett munkások jegyekért tódultak a háznyi hivatal felé. Am a háznyi hivatalban megjelent a kis czédula, amit *felsőből* aggattak ki:

A karzatra szóló jegyek elfogytak.

És nem engedték fel a karzatra a tüntetni készülő munkásokat, pedig az egész karzat tátongott az ürességtől... Kint ezalatt pedig újból szervezkedtek a munkások nagy demonstrációra, jöttek pedig nagy számban a rendőrök és csend lett, mélyseges csönd...

hogy ő vőlegény, elve, akarata ellenére lekötötte magát. Ő, ki megfogadta, hogy épen elég volt egyszer egyszer, a mikor úgy megégette magát. Mit fog cselekedni?

Déltájban azután a jeggyűrűvel fölkereste menyasszonyát. Már elhatározásra jutott.

Lenke sugárzó boldogsággal fogadta. Ilosvay ünnepélyes arcot öltött, komolyan, szinte szárazon beszélt.

— Tegnap én lekötöttem magam önnek.

— Ugy van, János.

— Én tehát elveszem önt feleségül.

— Csakis úgy helyes, János.

— És én akkor megtartottam a szavam.

— Meg, János.

— De én az esküvő után rögtön beadom a válópert ön ellen. Lenke.

— Elment az esze?

De Ilosvay áthatatosan rázta a fejét. Nam nem Lenke sem vesztette el a magát.

— Majd meglátjuk azt az esküvő után, édes uram.

A férfi aztán nem szólt erről többet. Mikor a hozomány került szóba, így felelt apósának: Mit törődöm a hozományával?

Lenke mosolyogva válaszolt:

— Ne legyen olyan nemeslelkű, hátha mégsem hagy el mindjárt, János.

Megtörtént az esküvő, meg a vele járó lakoma; Ilosvay komor arccal vitte haza a feleségét, ki az uton egy szót sem mert férjéhez szólani, félt, hogy ura tüstént vissza küldi a mamához.

Az ülésen Berzeviczy Albert elnökölt.

Fulszky Ágost előadó betérjesztette a pénzügyi bizottság jelentését a vám- és bankügynek ideiglenes meghosszabbításáról szóló javaslatról.

A munkás és munkaadó

közi jogviszony szabályozásáról szóló törvényjavaslatához először gróf Károlyi Sándor szólt. *Örömmel üdvözli* — ugymond — a javaslatot. Talál benne ugyan hibákat, amelyeket okvetlenül ki kell korrigálni, mert kell, hogy ez a javaslat egyenlően tekintetbe vegye a gazda és a munkás érdekeit. Az észrevételeit most nem teszi meg. Elfogadja az általános tárgyalás alapjául a javaslatot. Észrevételeit a részletes tárgyalás folyamán lesz elég alkalma megtenni.

Rátkay László nem tartja szerencsés időnek a mostanit ennek a törvénynek a betérjesztésére, amikor a vámkérdés dominálja a helyzetet. Másrészt éppen harmincz évvel késett meg a kormány ezzel a javaslattal. Ennek a kérdésnek előbb sóhajban és vérben kellett megfürödni, amig idekerült. A legnagyobb hiba ebben a törvényjavaslatban a megtorlás intézkedése. A munkást megbüntetik mulasztásáért. Büntetést kap, ha elkésik, ha a szerszámját otthon felejt. Mit szólna a kormány, ha megbüntetnék azt a minisztert, aki az irományait otthon felejt? (Zajos derűtség) Általánosságban elfogadja a javaslatot, a részleteknél majd módosításokat fog tenni. A gyülekezési jog dolgában való intézkedést helyteleníti.

De különösen rosszalja és valóságos absurdumnak tartja, hogy azt a munkást, aki szerszámját nem hozza magával, hatvan napi elzárásra lehessen ítélni. Másrészt az időpontnak a napkeltével való megjelölését is helyteleníti, mert az az előjáróságoknak a visszaélésekre tág teret nyit. A részletes tárgyalás alapjául elfogadja a javaslatot. (Helyeslés a baloldalon.)

Lits Gyula: Azok a szép szavak, melyeket Rátkaytól hallott, a magyar mezei munkásokra vonatkozik, akik tisztességes, becsületes uton végezték dolgukat. Am a törvény a külföldi izgatók által felbujtott zsaroló, kötelességüket nem teljesítő munkásoknak szól. — Polemizál Sima Ferenczcel, aki patent szocialista állást foglal el. Azt mondta Sima, hogy itt egy a gazdák érdekeit védő osztály-parlament van. Hát ő szívesebben tagja egy osztály-parlamentnek, mely a nemzet zömének képviselője, mint az olyan osztály-parlamentnek, melynek jöttment nemzetközi izgatók a tagjai. (Zajos helyeslés jobbról.) Védi ezután a szolgabírákat...

Rakovszky István: Ez közigazgatási bírósági felfogás.

Lits Gyula: Nem tudom mit ért azzal a

De azután hazaértek s János ildomosan kiegészíté nejét a kocsiból, majd karját nyujtá.

Bementek a szalonba. A eseléség már várta őket, a meleg szalonban égett a csillár.

Ilosvay odalépett az ablakhoz, komoran szólt: — Ugyan mire való esok hühö: a mi házasságunk csak játék volt csupán és ime végeire jutottunk a játéknak.

Lenke most már megdöbbsent:

— Válni akar?

János nem felelt.

Lenkének sirásra állott a szája:

— Igen, válni akar. Hát mért nem mondta meg ezt nekem régen.

János elkomorlyodott.

— Hiszen ezt mondtam én önnek az után az éjszaka után mindjárt.

— Azt hittem, hogy csak tréfál. Ilyen szép asszonykát meg kell becsülni.

— Hiszen én becsülöm magát.

— Szeret is? kérde Lenke.

Ilosvay hallgatott.

— Szeret-e vagy nem? kérde láztól égve újra a fiatal asszony.

János bizony elveszítette lába alatt a talajt, ennyi szerelem láttára; szinte odabukott az asszony karjai közzé, hagyta magát ölelni, s ölelte az asszonyt; csókoltatta magát s forró szenvedélyvel csókolta vissza az asszonyt és csak ennyit mondott:

— De ugy-e nem leszel olyan mint az a másik?

— Tetszem önnek?

— Egy kicsit.

— Csak egy kicsit?

— Ugy meglehetősen.

— No erre igyunk, szól Lenke. Hát magának hogyan tetszem, Zoltán?

Zoltán nem felelt a hiábavaló kérdésre. Hiszen ugys tudja az a haszontalan, hogy mennyire szereti!

Csendültek a poharak untalan, teli üveget is hoztak, annak is fogatékán jártak.

— Ki hitte volna, hogy így leitat engem, ki nem tudok inni, Lenke, maga kegyetlen, de nagyon szép teremtés.

— Ezt már előbb is mondta.

— Tetszik nekem.

— Igazán?

— Igazán.

Ujra ittak. A kis szíren kezdte meg ismét a társalgást.

— Talán még feleségül is venne?

— Miért ne? — hebegte János.

— Szaván fogom.

— Tessék.

— No hát akkor ne igyunk többet. Nyujtsa karját János, hadd mutassam be magát, mint vőlegényemet.

Zoltán kétségbeestten suttozta a lánynak:

— Az istenért mit tesz?

Lenke gunyosan kaczagott vissza:

— Talán inkább önt választanám?

Ilosvay ez éjszaka részeg fővel sem tudott aludni. Forrt a feje, arra a gondolatra,

képviselő ur, de ha valami mondani valója van, feltárhatja a Ház előtt. — Ő elismeri, hogy a javaslat drákói intézkedéseket is foglal magában, melyek normális időkben talán nem volnának indokoltak, de ne feledjük, hogy rendkívüli események rendkívüli intézkedéseket követelnek. Erélyesen követeli a felbujtók szigorú megbüntetését, a javaslatot elfogadja. (Helyeslés jobbról.)

Rakovszky István: A miniszter hivatkozott a magyar gazdák nemes gondolkodására, akik jobbágyaikat felszabadították. De azt nem mondta a miniszter ur, hogy ma egy új gazdasági társulat támadt, mely pöffeszkedik a régi, megvett ezimerekkel s azokhoz egy jeligét fűzött hozzá:

— Meggazdagodai, akárhogy, csak mi-nél előbb.

Báró Harkányi Károly: Felsorolja ama áldozatokat, melyeket a javaslat a gazdákra ró. Nem azért, mintha sokallaná, hanem hogy kimutassa, mikép nem csak a munkások vannak megterhelve. Polemizál Rakovszkyval s végül kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja.

Öt perc szünet.

Visontai Soma: Az emberiség törekvése mindig az volt: megvédeni a szegény jogot a hatalom ellen. De ha a hatalom ülő jogászok se veszik figyelembe a jogt: annak szüleménye az ilyen javaslat, mely előttünk fekszik. A legbanább kritika, amit Lits mondott, hogy ez kivételes törvény. Kivételes törvénynek csak akkor van helye, ha minden kísérlet, minden jogbeli intézkedés hiábavaló volt. De itt semmit se kísérlettek meg, rögtön az erőszakossággal jöttek.

Visontai után Blaskovich beszéde holnapra halasztatott.

Kiállítási jutalmak kiosztása.

— Saját tudósítónktól —

Az ezredéves orsz. kiállítás nagyvárad kerületi-bizottsága vasárnap befejezte működését s kiosztotta a kiállítók között az általuk nyert kitüntetések.

A kerületi-bizottság ülésén **Beöthy László** főispán elnökölt. Jelen voltak:

Andriska Károly, Balázsházy Bertalan, Bertsey György, Bereczky Géza, Daday József, Diósi Soma, Ehrlich Mór, Géczy Lajos, Gálbory Sámuel, Hoványi Géza, Milibák József, Nagy Lajos, Ováry Lajos, Reismann Mór, Sipos Orbán, Szabó József, Száhlender Károly, Palotay László, Tichy Gyula, Vázy Benjámín, Voszka Ferencz, Weisz Károly, Weisz Gábor, Wertheimstein Alfréd, Reismann Mór, Weingartner Andor, Ferenczy Ida, Kásy János, Potássy János, dr. Buljovszky József, Herczegh Vincze, Széles Lajos, Balogh Mihály, Schmiedt Gyula, Kovács Gábor (N.-Szalonta), Jakabfy Lipót (Élesd), Nagy Gábor (N.-Kágya), Klell Béla, Bán Kálmán (Élesd), Barza József, Pázmán Dániel, Czövek János, Sinka László, Svéd Lőrincz, Pontelly Károly, Tanka Sándor (Henczida), Ritter Fülöp (M. Telegd), Szüts Izsó.

Első sorban az intéző választmány terjesztette elő a pénz alapra vonatkozó jelentését, mely szerint a bizottság rendelkezésére jelenleg 627 frt 92 kr. áll.

A számadást tudomásul vették s a felmentvényt megadták.

Gondoskodni kellett azonban arról, hogy a 627 frt összeget hova fordítja a bizottság, mivel az országos kiállítással összefüggő czélokra nem szükségeltetik.

Dr. **Sarkadi** Lajos előadó indítványozta, hogy fele a kamarai nyugdíjalaphoz, fele pedig az elaggott iparosok alapjához csatoltassék.

Beöthy László főispán felemlítette, hogy a miniszter leiratokban felhívta az illetékes közegeket; miszerint az 1900. évi párisi kiállítást támogassák. Czélszerűnek vélné, hogy az összeget tartásuk készletben s a párisi kiállításon résztvevő iparos segélyeztessék. Ha nem

lesz ily iparos, akkor a titkár által jelzett két czélra adják.

A főispán indítványát elfogadták.

Dr. **Sarkadi** előadó felolvasta az elnökség jelentését, melyben röviden összegezve van a bizottság működése s az előadó jelentése a kiállítás tanulmányozásáról.

Tudomásul vették.

Id. Gálbory Sámuel ezután méltatta a főispán buzgó törekvését a kiállítás érdekében. Indítványozza, miszerint a főispánnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazzanak. Örömmel elfogadták.

Sipos Orbán javasolja, miszerint az elnökség felolvasott jelentését nyomassák ki s emlékül osszák ki. Elfogadták.

Hoványi Géza az elismerés hangján emlékezik meg dr. **Sarkadi** Lajos előadó buzgó, fáradhatlan tevékenységéről s indítványozta, miszerint a bizottság jegyzőkönyvében fejezze ki köszönetét. Az indítványt elfogadták.

Ezután kiosztották a jutalomdíjakat a kiállítók között, s a főispán a bizottságot feloszlottnak jelentette ki.

Díjakat nyertek:

Kiállítási érmet:

Közs. iparos tanonciskola Nagyváradon.
Potássy János reáltanár.
Róm. kath. tanítóképző.
Nagyvárad sz. kir. város.
Szent László fürdő.
Rosenthal és Ehrlich.
Gitye Demeter fia.
Herczegh Vincze asztalos.
Széles Lajos timár.
Baranyai Menyhért szücs Derecske.
Balogh Mihály szücszabó.
Kiss Zsigmond szücs Derecske.
Stern Ignác férfi-szabó.
Fekete Sándor fényképész.
Schmidt Gyula könyvkötő.
Kovács Gábor hentes Nagyszalonta.
Jakabfi Lipót pálinkafőző Élesd.
Janky és Rimanóczy cognac gyár.
Nagy Gábor pálinkafőző Nagy-Kágya.
Ferenczy Ida.

Elismerő oklevelet nyertek:

Biharmegyei Népművelési Egyesület.
L. sz. papnövelde.
Palotay László kanonok.
Szt. József intézet.
Daday József toronyórás.
Bodánszky Lipót kocsigyáros.
Klell Béla rézműves.
Moritz Pál (Bpest).
Óváry Lajos kályhás.
Bán Kálmán asztalos (Élesd).
Barza József kárpitós.
Krisztik Károly asztalos Derecske.
Pázmán Dániel asztalos.
Czövek János fazekas.
Kásy János kötélverő.
Sinka László szövőmester.
Bartha József Tenke.
Eszenyi János B.-Ujfalu.
Gurka László cipész Tenke.
Svéd Lőrincz B.-Ujfalu.
Pontelli Károly szalámigyáros.
Ritter Fülöp fiai ezetgyáros M.-Telegd.
Rév község.
Tanka Sándor Henczida.
Markely János (Lojanek czég) fényképész.

Közreműködési érmet:

Szüts Izsó rajztanár, igazgató.

Ezekon kívül nem a bizottság hatásköre alá tartozó csoportokban a következő biharmegyei és nagyvárad kiállítók nyertek kitüntetések.

Frohner és társa Nagy Léta.
Molki-apátság Margitta.
Nvárad i. sz. püspökség.
Élesdi ev. ref. templom.
Ermihályfalvai ev. ref. egyház.

Orsolya zárda.
Puky Józsefné Nagyvárad.
Berger Dániel szeszgyára.
Léderer és Kálmán
Löblé Henrik
Moskovits Mór
Biharmegyei gazd. egyeslet.
Farkas József műkertész.
Brüll Ármin H.-Pályi.
Berettyó társulat.
Sebes-Körös-társulat.
Fekete-Körös társulat N.-Szalonta.
Ujváry Ödön B.-Diószeg.
Özv Giraud Ottóné.
Janky Antal.
Balassa István B.-Diószeg.
Nagy Gábor Nagy-Kágya.
Biharszilágyi kőolaj r. t.
Hazai aszfalt ipar r. t.

Szocialista tüntetés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, decz. 12.

Abból az alkalomból, hogy a képviselőház most tárgyalja a mezőgazdasági munkásokról szóló törvényjavaslatot, a munkások a főváros majdnem valamennyi kerületében zajosan tüntettek oly alakban, hogy a rendőrség közbelépett, a munkásokat szétzavarta, többeket pedig letartóztatott.

Az egyes gyülekezési helyek közül a vigutezai volt a leglátogatottabb, mert ott körülbelül 4000 ember szorult össze a teremben és a tágas udvarban. A gyűlést 3 órakor nyitották meg. A rendőrséget **Krecsányi Kálmán** kapitány képviselte, ki 20 rendőrt helyezett el a teremben, a mi ellen a munkások fel is zudultak. **Csinder Károly** emelt szót és azzal vádolta a kormányt, hogy a munkások ellen irányuló törvényeket alkot. E közben megjelentek **Visontai Soma** és **Sima Ferencz** országgy. képviselők, **Székelly Béla** szerkesztő és **Pfeiffer Sándor** szocialista vezér társaságában, kiket a tömeg nagy éljenzéssel fogadott. Pfeiffer mindjárt szólni is kezdett és hosszabb fejtegetésben elpanaszolta, hogy a magyar munkásoknak, sem egyesületi sem gyülekezési joguk, de sajtószabadságuk sincs és míg e jogokat ki nem vívják, tiltakoznak minden törvényalkotás ellen, mely nélkülök és ellenök hozatott meg. Ez értelemben határozati javaslatot is terjesztett elő, melyet egyhangulag elfogadtak. Általános kívánságra **Sima Ferencz** képviselő emelt szót, a ki elmondta a törvénynyel szemben való kifogásait.

A tömeg ezután **Visontait** kívánta hallani, a ki rövid beszédében a munkásokat higgadságra intette és kijelentette, hogy a függetlenségipárti képviselőktől, mint népképviselőktől elvárja, hogy ezen az emberséggel és a demokrácia szellemével ellenkező javaslattal szemben fel fognak lépni.

Ezzel a gyűlés 6 órakor véget ért. A tömeg — az előre megállapított »sétáláshoz« zárt sorokban vonult fel a Köruttra, abczugolva Darányit. Rendkívüli sok lovas és gyalogrendőr volt a vonalon mozgósítva.

Innen az **Andrássy-utra** mentek; a letartóztatások miatt izgatott tömeg még csak nagyobb zajjal tüntetett, hol a **Marseillaisé-t** énekelve, hol a tüntetők vezéreit, **Pfeiffert** és **Grosszmant** éltetve. Az **Andrássy-ut** torkolatánál **Urs Nándor** rendőrtanácsos fogadta a tömeget, a mely a Lipótvárosból és a Városliget felől érkező munkásokkal szaporodott. Itt a rendet már nem lehetett fenntartani a miért is **Urs Nándor** tanácsos rendeletére lovasrendőrök kezdtek a tömeget szorítani; a rendőrök a tömeg közé vágattak és nagy számmal eszközölték a letartóztatásokat. A többek

közt letartóztatták Pfeiffer Sándor és Grossmann Hugó pártvezéreket.

Mint értesülünk, a rendőrség mindössze 70 tüntetőt tartóztatott le. Kettőt az ítélet kihirdetése után mindjárt szabadon is bocsátottak. Hatvanölecz tüntetőt pedig a VI. kerületi kapitánysághoz állítottak elő s ügyüket mindjárt tárgyalták is.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Deczember 15. Megyei közgyűlés d. e. 9 órakor

Deczember 15. F. Pewny Irén és Takács Mihály a m. kir. Opera tagjainak hangversenye.

Deczember 16. Iskolaszéki ülés a városházán.

Deczember 19. D. e. 11—12-ig vasárnapi népszerű felolvasás: «Visszapillantás a butorasztalosság történetére.» Tartja: Domokos Andor.

* **Vasárnapi felolvasások.** A vasárnap tartott népszerű felolvasás népies, könnyen megérthető nyelvezettel a holdat ösmertette. Potássy János főreáliskolai tanár tartotta a jelzett felolvasást. Kiindulva a legrégebb népek történetéből, hogy miként vélekedtek azok a holdról s miként használták fel már ősidők óta az időszámítás alapjául annak fényváltozásait; végig vezette hallgatóit a közép, új és legújabb koron s azon koroknak a hold felőli véleményein. Előadását csak fűszerezte egy-egy adomaszerű megjegyzés, s a népiesen előadott számadatok csoportosítása előmozdította a tárgy megértését. Valóban megbecsülhetlen szolgálatot tesz az ipariskola vezetősége, midőn ily népies módon igyekszik az iparosok szellemi kiképzésén s részünkről is melegen pártoljuk ez eszmét s ismételten felhívjuk a felolvasásokra egy iparosaink, mint általában az érdeklődők figyelmét. F. hó 19-én Domokos Andor tart felolvasást a butorasztalosság történetéről, ismertetve a fontosabb páczolási módokat. Ezen felolvasást is ajánljuk különösen az asztalosok figyelmébe.

* **Pécs polgármestere tanulmány uton.** Pécs város polgármestere: Majorossy Imre Zaráy Gyula pécsi kamarai titkár társaságában tanulmány uton van. Tegnap Nagyváradon időztek s megtekintették a középületeket, az összes városi szabályrendeleteket beszerezték. Általában a leghizelgőbben nyilatkoztak Nagyváradról, a széles utcákról s a tapasztalt tisztaságról. Az éjjel elutaztak Kolozsvárra s onnét Aradra mennek.

* **Feszty Árpád legújabb képei.** Feszty Árpád két nagy történelmi festményén most végzi az utolsó esetvonásokat. Az egyiket Komárom megye rendelte meg és tárgya: Árpád győzelme Bánhidán, a másik Biharvármegyének óhajára készült és tárgya: Zoltán eljegyzése. Feszty mindkét festményét január hónapban külön kiállításban fogja a fővárosi közönségnek bemutatni.

* **V. H. O. Sz.** A «Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének» nagyváradai tagjait tisztelettel kérem, hogy a mai napon, deczember 14-én a szokott helyen tartandó értekezleten megjelenni szíveskedjenek. Fehér Dezső, a V. H. O. Sz. nagyváradai bizottságának elnöke.

* **Egy negyvenöleczes honvédpap gyémántmiséje.** A váci ferenczrendiek templomában tegnap, hétfőn d. e. 10 órakor ünnepelte meg Buzáth Linus, ferenczrendi áldozópap, szabadságharczbeli honvédelelkész, gyémántmiséjét. Az életerős és ifju kedélyű jámbor szerzetes pap ötven évet töltött a lelkeskedés terén. A szabadságharczot Erdélyben küzdötte át mint honvédelelkész, részint Bem, részint pedig Kazinczy táborában. Buzáth Linus most 85 éves ember és 10 év előtt vonult nyugalomba, de azért most is mindig egyike a leglelkesebb egyházszónokoknak.

* **Uj ügyvéd.** A tegnapi hivatalos nyomán közöljük, hogy a nagyváradai ügyvédi kamara dr. Szakács Balázs sz.-somlyói

lakos ügyvédet, Szilágy-Somlyó székhelylyel, a kamara által vezetett ügyvédi névjegyzékbe, folytatólag fölvette.

* **Kétszer megtámadott körjegyző.** Liszka József drágesékei körjegyző nov. 17-én este 7 órakor Bukowányból Drágesékére haza felé ment, s mivel el volt fáradva, leült. Nemsokára egy ismeretlen egyén hátulról megtámadta s arcczal a földre lenyomta s megmotozván, a nála talált pénzt elvette és elvitte. Liszka elindult s alig ment 150 lépésnyire, ismét egy másik ember támadta meg, de nála semmit sem találván eleresztette. Panaszos föl nem ismerte a tetteseket, a nyomozás folyik, de eddig eredménytelenül.

* **Panasz a vámosokra.** Nagyvárad városa elég magas összeget szed az idegenektől vámfejében. Ennek ellenében azonban nem találkozik azzal a köteles előzékenységgel, a melyet elvárhatna. Tegnap az országos vásár alkalmából a Bihar-püspökii vámháznál, az óriási nagy forgalom mellett egyetlen vámos volt, 4—5 száz kocsi összetorlódott s másfél óráig kellett vesztegelni. A városból távozni akarók pedig teljességgel fennakadtak.

* **A szódavíz adóbérlete.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg akként határozott, hogy a szódavíz bérletére új árlejtést hirdet. A határozat ellen dr. Kaza Kálmán, továbbá Marschalkó Leó és társa felebeztek. A miniszter azonban a felebezések elutasításával, a közgyűlés határozatát jóváhagyta. Az új árlejtést már megtartották s Feldmann Izidor tette a legmagasabb ajánlott évi 6600 fruttal.

* **Szerencsés munkások.** Az osztályorsjáték renoméját előreláthatólag nagy mértékben fogja emelni a debreczeniek előtt a mostani húzás. Az osztályorsjáték második osztályának 70.000 koronás főnyereményének negyed-részt a debreczeni István-malom munkásai-ból alakult husztagu sorsjegyvásárló társaság nyerte az 1417. számú sorsjeggyel. Egyik megbizottjuk már fel is ment Budapestre, hogy fölvegye a 17500 koronát.

* **Égi jel.** Gyönyörű égi jelenséget láttak a napokban az ungváriak. Egy jókora labdanagyságu, narancsszínű tüzgömb jelent meg az égen, úgy toronymagasságban. A tüzes gölyő lassan nyugat felé haladt, hosszú égő sávot hagyva maga után. Az ég alján aztán hirtelen fölrobant és violaszínűre vált, három gömbre oszlott, melyek apránként eltűntek.

* **A vasuti szállítók tolvajai.** Most a legutóbbi napokban a vasuti szállítókat fosztogatják, a kiknek eddig még mindig sikerült titokban maradniok. A tettesek nagyon ügyesen követik el a lopást; úgy, hogy még nem is sejtik, kik lehetnek a tolvajok. Az első lopást e hó elején követték el Pollák Pál vasuti szállító kárára, ellopván tőle egy bál bőrt. Ettől kezdve többször loptak így a Kirschner és Deutsch szállító cégtől, elloptak egy bődön zsirt, 25 drb zsákot és még sok mindent. A tetteseket nyomozzák, de eddig eredménytelenül.

* **Asszonyok-lapja.** Párisban legközelebb egy új lap indul meg. Az újság maga lesz az eredetiség. Asszony szerkeszti, asszonyok írják az asszonyoknak készül. A lapnak — mely «La Fronde» czímen fog megjelenni — Durand de Valfere asszony lesz a főszerkesztője, kit műveltsége és szellemes volta miatt nagyra becsül a Tout-Paris. Az érdekes lap programja a többek közt ezeket mondja: *Az asszonyok végre ez egyszer már élni fognak azon jogokkal, hogy véleményüket minden kérdésben nyilvánítsák (!) mind azon kérdésben, melyek a társadalmat és az emberiséget érdeklik. A „fronde” pedig éppen az ő véleményüknek, nézeteiknek, ítéletüknek, óhajaik- és követeléseiknek lesz hű szószólója. Eddig a női nem csak elütő ruházatra és modora által különböztette meg magát a*

férfiaktól, miként nem adott magáról életjelet. Most azonban szót fog emelni, komolyan és határozottan, de mégis úgy, hogy a komoly határozottság a modor finomságára hátrányos ne legyen.» No, ez elég csinosan hangzik, nemde? Nincs egyébként semmi megjegyzésünk az új lapra, de fölöttébb kíváncsian kérdezzük: volt-e valaha olyan idő is mikor az emberi nem bájosabbik része — az asszonyi nem — tartózkodott volna attól, hogy szólás jogával éljen — és hallgatással mellőzött volna akár miféle kérdést is? *Cumberlad* legyen a ki erre *igennel* tud felelni — az igen tisztelt «fronde» bájos szerkesztőjén kívül.

* **Szomorú menyegző.** Körözs-Tarcsán Petneházy Gábor tegnap fiát és leányát egyszerre házasította meg; mikor a kettős esküvőről a templomból kijött, az örömapa egyszerre rosszul lett és a násznép karjai közt meghalt. A tragikus eset mély részvétet keltett.

* **Megtámadta az anyósát.** Egy magáról megfélemedezett család tettéről ad hirt papfalvai tudósítók. Özv. Bujdosó Demeternének a fia János néhány évvel ezelőtt elvette a falu egyik legtekintélyesebb leányát Pintyueza Annát. A házastársak békében éltek, de a leány folytonosan izgatta férjét az anyja ellen, úgy hogy ezek később össze is vesztek. A napokban Pintyueza Anna berontott anyósa lakására s anyósát megtámadta, szidalmazta végül hajánál fogva a kapuig huzta és elverte. A szegény öregasszonyt Virág nevű leánya szabadította meg, a ki Pintyueza Annát megtámadta és elverte. — Mikor Pintyueza Anna elmondotta férjének, hogy őt elverték, a fiu berontott anyja lakására s anyját az udvaron háromszor a földhöz vágta, a szobában pedig egy fazék forró vízzel akarta leforrázní, — de a jelenlevő községi főbíró ebben megakadályozta. — Ezután fia a házban levő fűtőkemenczét s szövöszéket összetörte, az egyéb ingóságait a házból elhordta s a szegény özv. anyját tél idején a puszta falak közt hagyta. Bujdosóné a sérelmeit orvosi látlelettel igazolta s fia János ennek neje Argyilán Virág s ennek anyja Argyilán Lőrinczné Pintyueza Anna ellen megtette a bűnvádi feljelentést.

* **Kettős házasság.** Szedlák János püspökladányi születésű, vértesi lakos 1884. évi nov. 24-én a derecskei róm. kath. templomban Tóth Zsuzsánnával házasságot kötött. — Szedláknek neje mai napig is él, házassága pedig felbontva nem lett. 1894. január 28-án Szedlák a hosszupályi r. k. egyházban Boldog Juliánnával ismét házasságra lépett s így a kettős házasság büntetést követte el, a második házasságot eszközölve lelkész mulasztás nem terheli, mivel a jegyeseket 3-szor kihirdette s keresztleveleiket tőlük bekívánta. A második házasságot a nagyváradai l. szert. püspöki szentszék megsemmisítette — s Szedlák ellen a bigamia büntetnének elkövetése miatt a bűnvádi feljelentést megtette.

* **Nagy szerencsétlenség Mező-Telegden.** Mező-Telegdi tudósítók borzasztó szerencsétlenségről tudósít, a melynek következtében két munkás ember súlyosan megégett úgy, hogy a két ember a súlyos sebek következtében valószínűleg meg is fog halni. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a Weisz Lipót által bérben bírt szeszgyárában, a gőzkazánból a forró gőz egyszer eddig még ki nem derített okból kiomlott és az ott dolgozó két munkást Sarkun Mihályt és Rattón Maxi gyári munkásokat életveszélyesen összeégette. A vizsgálatot a szerencsétlenség következtében megindították, de még eddig nem sikerült a szerencsétlenség okát kipuhatolni, de valószínűleg gondatlanság okozta a szerencsétlenséget.

* **Tüzek a megyében.** Darabán Illés dekanyesdi lelkésznek a múlt héten nyolcz szerker szénája leégett. A tűz oka ismeretlen. Szabadhegyi Géza illyei lakos bérlő kárára a Barmod nagy majorban 8-án egy ökrök istálló 200 frt értékben leégett. — Biztosítva volt az

Első magyar általános biztosító társaságnál. A tűz gondatlanságból keletkezett; valószínűleg a cselédség pipájából kihullott égő pernye által gyült meg a szalma s abból a szalmatető.

* **Bosszuálló legény.** Nehány évvel ezelőtt híres legény volt Balog Sándor. Sokan megcsodálták az erős hentes legényt, a ki a czirkuszban mutogatta erejét, mert akárhány czirkuszi birkozó hirdetett versenyt birkózást, mind-egyikkel szembe szállott s le is győzte ellenfeleit. A múlt esztendőben történt, hogy Balog Sándor elment a törvényszéki tárgyaló terembe, hogy meghallgassa egyik barátjának a végtárgyalását és akkor a midőn látta, hogy barátjának rosszul áll az ügye, mint mondotta annak rá tja érdekeiben, minduntalan, közbe szólott, lármázott, a tanukat zavarta úgy hogy végre is kénytelen volt a törvényszéki elnök rendreutasítani. Balog azonban még akkor sem hagyta abba a veszekedést, sőt még jobban lármázott, úgy az elnök végre is kénytelen volt az ülést rövid időre felfüggeszteni és át telefontozott a rendőrségre, a honnan át is küldtek egy rendőrt, a ki kivette Balogot. Balog akkor megmondotta, hogy ha valaha összejön a rendőrrel életében, még majd megbosszulja, hogy nem engedte barátját tovább is védelmezni. Az alkalom azonban soká késett. Tegnapelőtt éjjel Doba i Sándor rendőr észrevette, hogy a Popp e-korcsma mellett lévő házba valaki bemászott. Utána ment a tettesnek s mivel sehoh sem találta, benyitott a Popp e-korcsmájába, mert azt hitte, hogy oda menekült a tolvaj. Alig ment azonban az udvaron, elébe ugrott egy ember és megragadva rákiáltott: Itt vagy kutya, már régen kereslek! Éppen jókor jöttél, most számolunk! — ezzel a kiáltással egy kést húzott elő a zsebéből s mielőtt a rendőr védhetne volna magát háromszor fején s kétszer melibe szúrta. A mellének irányzott szurásokat az igazolványa meg ruhájának vastag bélése felfogta, de a fején három súlyos sérülést szenvedett. A rendőrnek végre is sikerült megmenekülni és mivel felösmerte a tettest, még tegnap délelőtt elfogták. A tettes nem is tagadja tettét és azt mondja, hogy bosszúból tette. Balogot természetesen fogva tartották és a vizsgálat folyik; eddig is már több tanut hallgattak ki. Doba i sérülései súlyosak, úgy hogy valószínűleg több hét fog bele eltelni, míg sebei teljesen begyógyulnak.

* **Fiatal öngyilkos.** Kolozsvárt november és december hónapokban az öngyilkosságok száma ijesztő mérvet öltött. November 10-től decz. 12-ig 9 öngyilkost temettek, az anyakönyvvezetői hivatal kimutatása szerint Kolozsvárt. Az utolsó öngyilkos f. hó 10-én lőtte magát szíven. Csiky Dezső, kereskedelmi akadémiai hallgató f. hó 10-én résztvett a Kolozsvárt nagy közkeveltségnek örvendő jótékonyági bazar mulatságon, honnan visszatérve a kereskedelmi akadémiába, sógorának, Kiss Sándor igazgatónak fegyverével szíven lőtte magát. A lövés zajára besiető akadémiai növendékek már csak holttestére találtak.

* **Utonálló legények.** Egy néhány részeg fiatal legény a napokban egy nagy verekedést rögtönzött Péterszegen. A dolog úgy történt, hogy K. Nagy Bálint péterszegi lakos földműves e hó 10-én reggel 4—5 óra közt szekerén ment, a falu közepén 12—14 fiatal ember utját elállotta, ő kérte hogy engedjék őt előre hajtani, de ezek a szekeréről a sátor karókat leszedték s Kun esküdt »üssétek agyon« biztatására őt megverték. Nagy Bálintnak sikerült elmenekülni, szekerét ott hagyva. A legények a szekeret elhajtották a falu végére ott megállították a lovakat, maguk pedig lesbe állottak s mikor később Nagy Bálint egész gyanutlanul felakart ülni kocsijára a lesben álló legények megtámadták s nálok levő karókkal elverték úgy, hogy a karja eltört s a fején több sérülést szenvedett. Nagy Bálintnak ez utóbbi sebei életveszélyesek, úgy, hogy orvossa nem bizik életben maradásában. A szerencsétlen embert kihallgatták s több embert megismert a kiket azután már el is fogtak, a többiek ellen pedig folyik a vizsgálat.

* **Megkerült család.** Botos Mari szt.-andrás lakosnő nov. 18-án 2 kövér libát hozott be Nagyváradra, s egy cseléd féle asszony azt tőle megvette, oly kikötéssel, hogy az ő vele

vigye el a lakására, s ott majd kifizeti. Pannaszos a libákat el is vitte s a vevő Kolozsvári utcán a Kohn Ignác féle házba a libákat bevitte mondván, hogy várjon ő a pénzt mindjárt kihozza, de ezt nem tette, hanem megszökött. Botos Mari akkor kereste a tettest, de nem sikerült elfogni, azonban nov. 26-án Botos Mari ismét bejött Nagyváradra s a kispiaczon felismerte azon nőt, ki 18-án a libáit elszikkasztotta özv. Neumann Antalné sz. Schwarcz Mária személyében. Neumanné tagadja tettét, de két tanu bizonyította a csalást, mert látták mikor Neumanné a Páva udvarán keresztül megszökött a libákkal. Botos Mari csalásért feljelentette Neumannét.

* **Körözik az ipsét.** Spitz Sámuel ügynök Stern Vilmos butorkereskedőnél nem a legpontosabban töltötte be a vigézi hivatását. Holmi pénzek kámforra váltak a keze között s aztán ő vált kámforra. A sikkasztásért országosan körözik.

* **Rövid hírek. Elfogott tolvaj.** A Kéthuszár korcsmából az elmúlt éjszaka egy pár csizmát elloptak. A tolvajt mindjárt sikerült elfogni Miku Gusztáv személyében. — **Ismeretlen jómádár.** Illovay Pálné nyiregyházi lakos Terebesen levő házában szobájából egy eddig ismeretlen tettes az ablakon bemászott és onnan több apróságot ellopott 7 frt értékben. A szobában sok más értékes tárgy volt elhelyezve, de azokat a tettest ott hagyta. — **Tolvaj meny.** Burló Lászlóné első dernai lakos 3 hizott ruczáját emelte el f. hó 5-én károsnak menyé Szabó Mária. A tettes beismerte, hogy a ruczákat ő lopta el, Burló Lászlóné menyét feljelentette, s büntetését kérte. — **Saját szülőjét lopta meg.** Vincze Mihály kohányi hegyi lakost meglapta fia Vincze Lajos, elvivén tőle több apróságot. Az apa a fiát feljelentette s megbüntetni kérte. — **Tegnap éjjel özv.** Kleinné czukrászdájából két ott lakó ember ellopott két drb gyémánt gyűrűt, egy brost és egy karpereczet. A tetteseket sikerült elfogni Sajó József és Kiss Imre személyében. Sajó beismerte tettét, de Kiss eddig mindent tagad.

Luceza napja.

Tegnap volt Luceza napja.

Milyen egyszerűen hangzik ez a: Luceza napja — és mégis, bárkivel beszél az ember erről a dátumról, komoly lesz, felhuzza szemöldökét és szemmel láthatólag végig fut rajta a hideg.

Belepislantok a nagy fali-valiba, — ott áll: 13. Lucezia (Katholikus), — Luceza (Protestáns), — 1. Nahum (Görög-orosz), — 17. Kislev (Izraeliták).

Ennyi ugyan untig elegendő egy naptártól egy napra, — de hát hol vannak a nap fontos és jelentős részletei?

Nézzük a kis fali-valit; ez meg annyit mond: 13. Luceza, — s ezzel vége.

Saját naptári jegyzeteimbe meg akár bele se nézsek, mert ott ugyan terminus van bőven, de arról egy kukk sinek, hogy mi tekintetben fontos Luceza, mint naptári unikum.

Nos, ha az ember valamit nem tud, egyszerűen interjuzol és előáll a kapacitások véleményével.

Legelsőbben is Ő-höz fordultam.

Ám Ő csak lelkileg volt jelen; mert tényleg a Katholikus kör válaszfalát bontotta a bizottsággal — sub thesi

Tehát, ha a cicero Ő nincs, keresem a garmond Ő-t, a Kóby-t.

Itt dus forrásra akadtam és a következőket tudtam meg:

1. Egyesek forgácsot gyűjtenek;
2. Mások szeket faragnak;
3. Ismét mások fonatot fonnak;
4. Mások ellenben dióhéjban sőt hetyeznek ki az udvarra —

s mindezt 12 napig cselekszik naponként egyszer;

Indokaik: Hogy részint szívük választottját, részint az ördögöt, részint pedig a kedvező időjárást láthassák — úgy egy személyre.

En: És mi köze mindehhez Lucezának?

Ő: Erről mindaddig nem oknyomozott ki semmit a Mangold-féle Magyarország-történelem.

Pontosan feljegyeztem az adatokat és meginterjuzoltam a szerkesztőség harmadik oszlopát, a városi ügyek szenvedélyes szellőztetőjét.

Tőle körülbelül annyit hallottam, mint Kóbytól, azzal a hozzáadással, hogy az éjféle mise a tetőpontja a 12 napi kurzusnak, s a székre állni szokás, nem ülni, a forgácsokat pedig egyszerűen elégetik de nem eszik meg fánk gyanánt; de arra, hogy mi köze van mindehhez Lucezának, ő sem árult el semmi különösebb közlékenységre valló hajlamot; — felírtam ezt is.

Meginterjuzoltam ezek után a szerkesztőség remekjogászát, a kis törvényszékészét; — ő azonban a Római jog alapján áll, itél és mond véleményt s komoran kijelentette, hogy a Külső-történelem-ben — tudomása szerint — semmiféle adalék nem fordul elő Lucezára nézvést.

Szomoruan felírtam ezt is. Ezután immár Simplex urhoz, a pianissimó-írányt imádó szóltan tinta-ontóhoz fordultam.

Ő nyugodtan, de halkán annyit susogott — Göthe-vel —: Ehret die Frauen! . . .

Ezt is felírtam.

Kit interjuzoljak még meg?

Ott van H a d s i, a szerkesztőség önműködő közrendészeti, kiviteli és behozatali automatája.

Ő kettőt köhintett s így szólt, E-moll-ban:

— Luceza? Az ma van! S nekem az Ekszpressz-ért kell mennem, — s ezzel távozott.

Háttra van még a kiadóhivatal, a nyomda és a házmeister, az örökkön morgó — és a távirat kihordók.

Meginterjuzoljam ezeket is?

Nem. Minek?

Biztosra veszem, hogy nincs élő ember, a ki nekem megmondja, hogy mi köze van Lucezának a tenger sok epizódhoz a mit nevenapjához fűznek.

A halottakat pedig én nem szólaltatom meg. De ezennel és ünnepélyesen felkérem a szebbik nem Luceza névre hallgató tagjait, mondják meg: mi köze van hát közös keresztanyjuknak — Luceza néminek — ehhez a sok rémségeshez és borzalmashoz, a mi neve napjához fűződik már a Dévorkorszak óta és járuléka marad ennek a napnak egész a pénz nélkül működő, de udvarias automata feltalálásáig? *Buksy.*

SPORT.

Charousek Rezső Nagyváradon.

Charousek Rezső a világhírű magyar sakkmeister tegnap este 7 órakor városunkba érkezett. Az ifju mester a Rimanóczy szállodába száll, honnan a Demetrovics vendéglőben ment, hol számtalan sakkista jelent meg. Inaen a sakkörbe mentek, hol egy kis előleges esatározás volt, melyben a mester általános bámulatot vivott ki remek játékkal. A tulajdonképeni nagy nap ma kezdődik. Ugyanis, mint már említettük Charousek egyszerre 25 ellenféllel fog játszani, vagyis 25 játszmát fog egyidejűleg vezetni. Ezt az érdekesítő produkciót, mely este 7 órakor kezdődik, a sakkör tagjai ingyen megtekinthetik, nem tagok 20 kr. belépti díjat fizetnek. Mint hogy hölgyek is meg akarják tekinteni az érdekes küzdelmet, azok, — ha sakköri tagok hozzátartozói, — szintén díjmentesen nézhetik meg a harczt. Ezt megelőzőleg különben egész nap élénk élet lesz a sakkör helyiségben, hol a mester bizonyára általános elismerést fog kivívni fényes kombinációival. A sakkör vezetősége felkéri mindazokat, kik a tömeges mérkőzésben részt vesznek s erre nézve az iven aláírták, szíveskedjenek a pontos időben megjelenni. Utólagos jelentkezők még mindig felvétetnek.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör választmányi ülése.

Rendkívüli ülést tartott tegnap a kath. kör választmányja egy igen fontos ügyben. A matiné és felolvasások, melyeket a kör eddig rendezett, oly nagy népszerűségnek örvendnek, hogy a kör helyisége mindig szűknek bizonyult. A legutóbbi alkalommal még a hölgy-vendégek sem fértek be mindnyájan a nagyterembe. A szomszéd szobákban pedig nem lehet ballani a felolvasást. Ezen szeretne valamiképpen segíteni a kör választmányja.

A gyűlésen jelen voltak: Palotay László, Dencs János, Dus László, Gálbory Sámuel, Géczy Lajos, Bereczky Géza, Gabriely Lajos, Gyálókay János, Gram Szilveszter, Milibák József, Belezna Antal, Mihutz Péter, Dr. Vucskics Gyula, Török József, Nozák Rudolf, Stark Gyula, Dr. Schweiger Ede, választmányi tagok és Ifj. Rimanóczy Kálmán építész.

Dus László alelnök előterjesztette a gyűlés tárgyát. Tanácskozzék a választmány a felett, szükséges-e és lehetséges-e a nagyterem kibővítése és milyen módon?

Hosszas eszmecsere indult meg a felvetett kérdés felett. Hogy szükséges a dolog, azt érezte a választmánynak minden tagja, különben is ékesen s meggyőzően bizonyították Belezna Antal és Géczy Lajos felszólalásai. De sokkal nehezebb volt a másik kérdés: lehetséges-e és hogyan, mennyi idő alatt? A választmány tagjai közül Géczy és Török világitották meg a kivitel módozatait, de ők is kimondták abbéli véleményüket, hogy szükség lenne megkérdezni a kör helyiségének építőjét Rimanóczy Kálmánt.

Ifj. Rimanóczy Kálmán meg is jelent mindjárt a gyűlésen és előadta, hogyan véli kivethetőnek a közfal lebontását és átalakítását. Kijelentette azt is, hogy Karácsonyra már eltudna készülni a munkával. A választmány megbizta őt, hogy holnap készítse el ilyen irányban a tervezetet és költségvetést.

Ezek alapján elhatározta a választmány, hogy a tervezet átalakítás érdekében felterjesztést intéz a bibornok-püspök Ő Eminenciájához és a ft. káptalanhoz.

A matiné-belépő díjak ügyében, melylyel már a mult választmányi ülés is foglalkozott, azt határozta a választmány, hogy nemcsak a karácsonyi matiné, hanem egyáltalán minden matiné és felolvasás, mely a kör helyiségében tartatik, teljesen díjmentes lesz. Belépő díjat csak akkor szed a kör, ha más helyiségben p. a Zölfa szállodában rendez hangversenyt vagy mulatságot.

Meghívás.

A Gyermekebarát egyesület tisztviselőit, választmányi és rendes tagjait tisztelettel kérem, hogy f. é. decz. hó 19 napján (vasárnap) d. e. 11 órakor a városház tanácstermében tartandó közgyűlésre megjelenni sziveskedjenek. A tanácskozás tárgyai ugyanazok, a melyek az f. hó 5-re meghirdetett közgyűlés tanácskozási tárgyaiul kitűzve voltak. A megjelenő tagok száma tekintet nélkül határoztnak.

Nagyvárad, 1897. decz. 11.

Ritoók Zsigmond,
egyesületi elnök.

IRODALOM.

— A Bihar megyei orvos-gyógyyszerészeti és természettudományi egyesületi szakülése az 1896/97-ik évben. Az egyesület megbízásából

közli: Berkovits Miklós dr. egyetemi titkár. A füzet futólagos áttekintéséből is mindenki meggyőződhetik, a tagok buzgó munkásságáról és azon lelkiismeretes törekvésről, mely által orvosaink s az egyesület tagjai a term. tudományok óriási haladásával nem csak lépést tartanak, de sőt munkájuk által a szenvedőkön való segítség mellett a tudományt is előbbre vinni igyekeznek. E füzet bár kit meggyőző arról, mily fontos és örvendetes eredményű a szaktudományra, a szakembereknek egy egyesület keretében beálló szolidaritása.

SZINHAZ ES MŰVESZET.

Játékrend a magyar kir. operaházban 1897. december 13-tól 1897. december 19-ig. Hétfőn nincs előadás. Kedden Bohémek. Szerdán nincs előadás. Csütörtökön A zsidónő. Pénteken nincs előadás. Szombaton Manon Lescaut. Vasárnap Sába királynője.

Igazságszolgáltatás.

A nagyváradai kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: Dr. Marienescu Athanas.

2546. Paszkar Nucz — Nozse Anna.
2541. Vámosy Sándor — Franczenau Ilona.
2545. Dobronoevits Lujza — Popovits Vazul.
2547. Antal Ilona Kovács Lajos.

Előadó: Dobosfy Alajos.

2357. Nadáb község tagosítási ügye.
2376. Popucza Péter — Jáz Péter.
2392. Szabó Zsigmond — Maták János.
2396. Rosenthal Herman — Győrösy Endre.
2436. Özv. Jenney Józsefné — Ehrenfeld

Izsák.

Előadó: Czvek Kálmán.

2412. Mikula Nikifor — Lakács Juon.
2425. Margittai tkptr. — Friedmann Ignác.
2428. Özv. Barna Jánosné Barna Sára.
2431. Saacsán József — Kis Mihály.
2445. Özv. Popa Petruné — Sarán Perzsida.
2446. Kir. kincstár és Borosjenő község Mada Tódor.
2447. Tóth Sándor — Uller Julianna.
2480. András Onika Roska Gafia és Pável.

Előadó: Fráter Imre.

2377. Pável Mihály — Pakola község.
2399. Popa Száv — Szimeonás Tódor és neje.
2405. Szibrita Judit — ifj. Dohányos János.
5479. Özv. Davida Sámuelné Békésmegyei árvaszéke.
2573. Lepnik Mihály — Markovits Bernát.

REGÉNY-CSARNOK.

NYÁRI REGE.

Samuli S. után fordította Vincze József.

— Finn elbeszélés. —

Csak egy szempillantás telt el, a leány ismét kiáltott:

— Jaj!

És még csak egy szempillantásra sem volt idő, mikor újra hangzott:

— Jaj!

S ez már nem hallatszott oly tisztán, már közel a föld színéről hangzott. Hirtelen felébresztette édes álmodozásából a nevelőt az átható:

— Segítség!

Csak most vette észre, hogy a sikoltozó leány veszélyben forog. Nehányat ugrott — s Diána mellett volt. Gyengéden átfogta s még nagyobb gyengédséggel a köre emelte.

— Uram, miként haláljam meg ezt önnek, szólt a leány leereszkedve a köre.

Nézze uram — folytatta a fára mutatva, azt a mókust szerettem volna megszerezni: rálőttem, de úgy látszik, hogy csak megsebesi-

tettem szegényt. Nézze, mily összezsugorodva ül szegény az ág tövébenél. Juj, juj, csak megkaphatnám! És kis lábával kétszer, háromszor fellépett arra a köre.

— Hát annyira szeretné azt a mókust? kérdezte a nevelő. Azonnal! Az utolsó szavak már a fenyőről hallatszottak. Ritka evet mászott a fára oly gyorsan mint most a nevelő.

Egy pillanat múlva a leány ölében volt a kis mókus.

— Szegényke, szegényke! beszélt Diána az állatkához. Milyen rosszul járt a lábad; de ne busulj, meggyógyul még. Istenem! mily szép vagy. Nézze csak, uram, nem szép?

Bámulva nézett a nevelő, de nem az evetre, hanem a szép kezezkékre, melyek a mókust simogatták.

— Rendkívül szépek, felelt a nevelő, bámulatában túlozva.

— Szépek, szépek? Ugyan mik? kérdezte a leány csodálkozva.

— Szép, szép, magyarázta a nevelő ügyetlenül, szép t. i. az evet. Igazán az evet értettem.

A hosszú szempillák fölemelkedtek és két ég ravaszul nézett ki azok alól Apolló ügyetlen fiára. De hirtelen elnevette magát a leány, üdén, csengően.

— Uram, hogy lehet ön oly jó kedvű?

— Hogyan? Én? hebegte egész zavartan a nevelő.

— Önre valami kis fenyő toboz ragadt!

A nevelő letörölte fenyőszakálát és magában elátkozott minden tobozt, mely a fiatal embert oly ügyetlenné teszi.

— Szegény, szegény! szólott Diána megint az evethez. Czirógatta, simogatta, már gyengéden és elragadtatva csókolgatta is, úgy, hogy a nevelő egyszerre elfelejtette valamennyi klasszikus álmát s azt óhajtott, bár csak oly kicsi, megsebesített evet volna.

— Nyujtsa uram a kezét, hogy leugorhassak, szólt a leány.

A nevelő odanyujtotta a kezét, a leány a földre ugrott. Mily ugrás! Mennyi bájjal telve! Ugy elkábitotta a nevelőt, hogy megfeledkezett Diána kezének elbocsátásáról és — csodák csodája — Diána nem vont vissza. Így állott ott szóltanul, mozdulatlanul, két ég s két klasszikus szem egymással szemben. Csakhamar lebocsátkoztak az ég felől és haragos pirosság tüzelte a leány arcát.

— Uram, susogta szemérmesen, gyengéden visszavonta a kezét. Nagyon különösnek tetszhetem ön előtt, én . . . én . . . A leány zavarba jött.

— Kicsikém, kicsikém! folytatta az evet felé fordulva.

— Kisasszony, válaszolt a nevelő bátorodom megmondani, minek látszott ön . . . ön . . . Elakadt és zavarba jött . . .

— Kicsikém, Kicsikém! folytatta a férfit az evet felé hajolva.

Hirtelen magához tért Diána.

Csodálatosan ismerkedtünk meg. Megengedi, hogy bemutassam magam: nevem Anna, Koskela földbirtokos leánya.

— Kosk . . . Kosk . . . ?

— Koskela.

— Az Istenért! kiáltott fel meglepetve a nevelő és ugyanekkor eszébe jutott újlag a postakocsis dala.

— Mit mond? kérdezte a másik meglepetten.

— Azt mondom: Az istenért!

— De hát miért?

— Nézze kisasszony, nevem Leinola Lőrincz . . .

— Leinola.

— Az Istenért! (Annán volt most a sor felkiáltani.) Tehát ön az a nevelő akit mi várunk, hogy fivéremet tanítsa.

— Epen az, felelt a nevelő, sóhajtván.

— Jézusom, mily mulatságos, mily különösen mulatságos, hogy ép én mondhatom önnek az első isten hozott-at!

És a kisasszony Lőrincz felé nyujtotta kezét s valóban szívélyesen szorította meg.

És most megint ott állottak — kéz kézben, csak azután sütötték szemüket a földre. Megint jó segítség volt a mókus.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A néppárt értekezlete.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.)
A néppárt ma Mócsy elnökle alatt tartott ülésén kimondta, hogy nem tartja ugyan a provizorium módosítását kielégítőnek, — de mivel a rendeletekkel való kormányzás kizártnak tekinthető — elfogadják.

Sima kerülete s a kormány.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.)
Az itteni törvényhatósági bizottság ülésén a kormánynak bizalmat szavaztak s kimondták, hogy a provizoriumot szükségesnek tartják.

Spanyol forradalom.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.)
Spanyolországból országszerte az a hír érkezik, hogy holnapra mindenütt a forradalom kitörését várják.

Visszautasított doktornő.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.)
Hugonay doktornőt az orvosegylet nem vette fel tagjai közé, mert statutumain nem változtathat.

Kilépett szász képviselő.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.)
Schmidt Károly szász képviselő kilépett a szabadelvű párt kötelékéből.

Goluchowsky a királynál.

Bécs, december 13. (Saj. tud. táv.)
Ő Felsége ma délelőtt Goluchowsky gróf külügyminisztert magánkihallgatáson fogadta és átnyújtotta neki a Szent István-rend nagykeresztjét.

Megdorgált egyetemi hallgatók.

Bécs, decz. 13. (Saját tud. távirata.)
A rektor az egyetem fekete táblájára kifüggesztett hirdetésében megfedi a hallgatókat, hogy szombaton az egyetem helyiségeit a rektor beleegyezése nélkül tüntetések színterévé tették és felszólítja a hallgatókat, hogy legelső feladatuknak: a tanulásnak és a tudomány művelésének tegyenek eleget.

Az olasz kormányválsághoz.

Budapest, decz. 13. (Saját tud. táv.)
A Stefani ügynökség jelenti: Rudini marchese, akit a kabinet lemondása folytán a király új kormány alakításával bizott meg, miután több politikussal eredménytelenül folytatott tanácskozásokat, ma este 11 órakor a királyhoz ment és tudtára adta a tényt.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.)
A Rudini és Zanardelli között felmerült konfliktust a belügyi államtitkári állás betöltésének kérdése idézte elő. Rudini minisztertanácsot hívott egybe és azt indítványozta, hogy a lemondott kabinet összes tagjai maradjanak meg hivatalukban és csak Pelloux helyett Sanmarzanot és Prinetti helyett Pavoncellit vegyék be a kabinetbe. Guicciardini kereskedelmi mi-

niszter az indítványt nem fogadta el, mire Rudini a királyi palotába ment, hogy a királynak a helyzetről jelentést tegyen.

Az angol vámilletékekről.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.)
A »Times«-nek jelentik Limából tegnapi kelettel, hogy ott f. hó 11-én rendeletet bocsátottak ki, mely szerint a vámilletékek angol arányban fizetendők, a melyeknél egy sovereign 10 sollal egyenlő. A perni ezüstöt csak a piaci áron fogadják el.

Az ottomán-bank jól áll.

Budapest, decz. 13. (Saját tud. táv.)
A »Times« konstantinápolyi tudósítója jelenti lapjának, hogy a Párisból kelt jelentésekkel szemben annak a kijelentésére hatalmaztatott fel, hogy Sir Lang gondos vizsgálódás után az ottomán-bank helyzetét teljesen egészségesnek és kielégítőnek tartja és hogy annak további kilátásai is jók.

Statárium Rio de Janeiroban.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.)
A rio-de-janeiri kormányrendeletet adott ki, hogy arógtönítelő törvénykezés 1898. január 31-ig érvényben marad.

Megzáfolt hírek.

Budapest, decz. 13. (Saj. tud. táv.)
A kormányhoz közel álló körökben a sokféle hírrel szemben megállapítják, hogy a kosszovói vilajetben teljes nyugalom uralkodik. Ugyanez oldalról koholmányok nyilvánítják azt az Athénból terjesztett hírt, hogy a török hatóságok a Thesszáliába visszatérő menekülteket jogtalanul bántalmazzák.

Weyler tábornok nyilatkozik.

Budapest, december 13. (Saját tud. távirata.)
Weyler tábornok egy — Madridban folytatott — beszélgetés alkalmával kijelentette, hogy a tüntetések, melyekkel őt fogadták, a Spanyolországban még mindig élő hazaszeretetet bizonyítják. Kubára és Mac Kinley üzenetére vonatkozólag azt mondta a tábornok, hogy Canovas volt miniszterelnök értesítette a washingtoni kabinetet, hogy az egyedüli mód a sziget pacifikálására a harcz végletekig, a felkelők segélyforrásainak megsemmisítése, a földmívelők összpontosítása, a kalózkodó és martalócok üldözése egész a felkelők teljes legigázásáig, anélkül, hogy az Egyesült-Államok beavatkozását megengedték. Ma, amidőn a rendszer más, az Egyesült-Államok sértegetik Spanyolországot és hadseregét. Weyler követelni fogja, hogy a kormány tegye közzé Canovasnak az Egyesült-Államokhoz intézett jegyzékét, tiltakozzék Mac Kinley üzenete ellen, Spanyolországot és hadseregét védje meg a rajtuk elkövetett sértés ellen és az intervenczió fenyegetését utasítsa vissza. Weyler reméli, hogy az összes konzervatív elemek támogatni fogják.

Merénylet a szultán ellen.

Budapest, decz. 13. (Saját tud. táv.)
A »Majnai Zeitung« szerint múlt hétfőn 2 palotaőr a szultán ellen merényletet tervezett. Az őrség parancsnoka azonban

ennek neszét vette és a 2 őrt elfogatta. Miután valószínű volt, hogy az őrköt valaki felbujtotta, a vallatás minden képzelhető formájával éltek, azonban sikertelenül, mert az örök rövid és kinos szenvedés után meghaltak, anélkül, hogy csak valamit is elárultak volna.

Thiele hajóparancsnok Háiti elnökénél.

Budapest, decz. 13. (Saját tud. táv.)
Port au Princeből érkezett távirat szerint Thiele német hajóparancsnok látogatást tett Háiti elnökénél, Sam tábornoknál. Több szerkesztőt, akik a kormány magatartását gáncsolták, letartóztattak.

Bismarck herczeg pöre.

Budapest, decz. 13. (Saját tud. távir.)
Egy különös pör foglalkoztatja az altonai törvényszéket, amelynek nem kisebb személység, mint Bismarck herczeg a szereplője. Bismarck 16 évi szolgálat után Lange vadászterületi főigazgatójának hirtelen felmondott és miután Lange nyugdíj igényeinek teljes mértékben nem akar eleget tenni, ez jogait birói uton akarja érvényesíteni. Az első tárgyalás már meg volt, ítélet nem hozatott, amennyiben szükségesnek mutatkozik Bismarck Vilmos grófnak tanukihallgatása.

Szenzációs röpirat.

Budapest, decz. 13. (Saját tud. táv.)
Bielefeldből jelentik: Egy feltűnést keltő röpirat fogja e héten az itteni törvényszéket foglalkoztatni, amely a Bodelschwinghy intézet ügyeit szellőztette. A röpirat azt állítja, hogy az intézet feje a 16 millió alaptőkével önként rendelkezik. Az intézetben a betegek ellátása botrányos és az orvosok képzettsége és a papjainak értelmetlensége kívánatosá tenné, ha a bíróság az állapotokat megszüntetné. A röpirat szerzője Pahler Ferencz festőművész. (Pahlert ezelőtt Kádai Ferencznek hívták, 1859-ben Sopronban született.)

KÖZGAZDASÁG.

Teljes ülés a kamarában. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara saját helyiségében (Nagypiaczter Kereskedelmi palota) a f. évi december hó 15-én, szerdán d. u. fél 3 órakor teljes ülést tart. Nagyvárad, 1897. december 7. Janky József elnök.

T O Z S D E.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatőzsde.

Készáru búzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, decz. 13.

Buza tavaszra	— — — — —	11.91
Tengeri —	— — — — —	5.41
» decemberre	— — — — —	4.93
Rozs ősze	— — — — —	8.65
Zab ősze	— — — — —	6.36

Értéktőzsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, decz. 13.

Osztrák hitel	— — — — —	352.75
Magyar hitel	— — — — —	384.25
Allamvasut	— — — — —	334.50
Déli vasut	— — — — —	89.87
Rimamurányi	— — — — —	246.—
Magyar jelzálog	— — — — —	275.50
Magyar leszámítoló	— — — — —	529.25
Villamos vasut	— — — — —	280.50
Salgótarjáni	— — — — —	261.—

Iparbank — — — — —	101.25
Budapest közuti — — — — —	389.—
Kereskedelmi bank — — — — —	1444.—
Bécs, december 13.	
Az irányzat gyenge.	
Oszt. hitel — — — — —	352.87
Magyar hitel — — — — —	384.85
Allamvasut — — — — —	334.50

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. december 13-án.	
Magyar aranyjárdék 4% — — — — —	121.75
Magyar koronajárdék — — — — —	99.50
Magyar vasúti kölcson aranyban 4 1/2% — — — — —	121.—
Magyar vasúti kölcson ezüstben 2 1/2% — — — — —	100.75
Magyar keleti vasúti Államkötvény 1876-tól. — — — — —	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — — — — —	97.50
lalmérési jog megváltási kötvény — — — — —	100.75

Eorvát-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — — —	97.50
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölcson — — — — —	152.50
Lizsasabályozási és szegedi sorsjegy kölcson — — — — —	138.—
Csátrák járdék papírban — — — — —	101.25
Óztrák járdék ezüstben — — — — —	101.25
Óztrák járdék aranyban — — — — —	121.75
Oztrak korona járdék — — — — —	101.75
1860. osztrák államsorsjegyek — — — — —	143.25
Oszt. rák magyar bankrészevény — — — — —	945.—
Magyar hitelbank részvény — — — — —	381.—
Osztrák hitelintézeti részvény — — — — —	350.80
Páris vista — — — — —	343.—
20 márkás arany — — — — —	956.—
Német birod. lmi márká — — — — —	591.50
London vista — — — — —	120.70
Páris vista — — — — —	47.80
20 márkás arany — — — — —	11.83

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Most

rövid ideig.

Miután szalámi gyártáshoz vágatok ser-
 téseket

Friss hájnak kilóját 64 kr.

Kocsonya húsának kilóját 38 kr.

jutányos árban számíthatom.

Fröhlich János,

hentes

Fő-utca, Rimanóczy-ház.

376. B. 3.

Karácsonyi ajándék-tárgyakat

fel nőttek, vagy gyermekek részére ne vásároljunk előbb sehol, míg meg nem néztük

KALENDA JÁNOS

Szent László-téri karácsonyi kiállítását,

 a hol a bel- és külföld legremekőbb gyártmányai kaphatók

leszállított olcsó szabott árak mellett.

Gyermek-játékokból óriási választék van kiállítva a legolcsóbb darabtól kezdve a legfinomabb különlegességig.

Kitünő első rendű varrógépek kaphatók előnyös feltételek mellett fenti cég fiók üzletében Sas-utca Mezey-házban, ugyanott varrógépek szakszerűen javíttatnak.

373 1-10

Hatóságilag engedélyezett

VÉGELEADÁS.

FREYBERGER ALBERT-nél

az összes áruk, mint

Blousok, muffok, sapkák és a raktáron levő divatcikkek
 félárban árusíttatnak.

A karácsonyi ünnepekre a legalkalmasabb ajándéku szolgáló

 kézimunkák

gyönyörű választékban, **potom áron** kapható

FREYBERGER ALBERT-nél,

Nagyváradon, fő-utca.

371-2-6